

Sygn. akt III PK 44/17

POSTANOWIENIE

Dnia 16 stycznia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriło

w sprawie z powództwa M. D.
przeciwko Urzędowi Miejskiemu w S.
o przywrócenie do pracy i zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 16 stycznia 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w G.
z dnia 13 grudnia 2016 r., sygn. akt VI Pa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w G. wyrokiem z dnia 13 grudnia 2016 r. zmienił wyrok Sądu Rejonowego w S. z dnia 18 lipca 2016 r. (którym przywrócono powódkę M. D. do pracy w pozwanym Urzędzie Miejskim w S. na dotychczasowych warunkach pracy i płacy oraz zasądzone od pozwanego na rzecz powódki kwotę 3.000 zł tytułem wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy pod warunkiem podjęcia pracy przez powódkę, a w pozostałej części oddalono powództwo) w ten sposób, że oddalił powództwo i nie obciążył powódki kosztami procesu (pkt I) oraz nie obciążył powódki kosztami postępowania apelacyjnego (pkt II).

Powyższy wyrok został przez powódkę zaskarżony skargą kasacyjną w części, tj. w zakresie punktu I. Skargę oparto na podstawie naruszenia prawa materialnego: 1/ art. 30 § 4 k.p., przez niewłaściwą interpretację i błędne uznanie,

że przyczyny wskazane w pkt a) i b) wypowiedzenia umowy o pracę z dnia 27 listopada 2015 r. spełniały warunek konkretności i precyzyjności, a przez to mogły uzasadniać rozwiązanie stosunku pracy; 2/ art. 30 § 4 k.p., przez niewłaściwą interpretację i błędne uznanie, że wskazane przyczyny wypowiedzenia umowy o pracę tak razem, jak i każda z osobna, uzasadniały dokonane wypowiedzenie; 3/ art. 45 § 1 i 2 k.p., przez odmowę jego zastosowania i oddalenie powództwa w zakresie żądania przywrócenia powódki do pracy na poprzednim stanowisku. Powódka podniosła ponadto zarzut naruszenia prawa procesowego, mającego istotny wpływ na wynik sprawy: 1/ art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 k.p.c., przez błędną wykładnię polegającą na: (-) niewyjaśnieniu przez Sąd drugiej instancji na czym polegać by miała błędna interpretacja zebranego przez Sąd pierwszej instancji materiału dowodowego, skutkująca w ocenie Sądu odwoławczego wywiedzeniem z tego materiału dowodowego niewłaściwych wniosków, tj. brak uzasadnienia tego, jakie konkretnie zasady logiki, czy doświadczenia życiowego lub przepisy prawa zostały naruszone przez Sąd pierwszej instancji w tym zakresie i to w stopniu uzasadniającym dokonanie przez Sąd drugiej instancji odmiennej oceny tego (niezmienionego) stanu faktycznego i wywiedzenie odmiennych wniosków; (-) niewyjaśnieniu przez Sąd drugiej instancji przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia motywów, uzasadniających przyjęcie przez ten Sąd odmiennych wniosków z ustalonego przez Sąd pierwszej instancji materiału dowodowego, który to materiał Sąd drugiej instancji ocenił jako zebrany prawidłowo, a w szczególności jaki konkretnie materiał dowodowy (jakie dowody bądź ustalenia) uzasadniał takie odmienne ustalenia; 2/ art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 382 k.p.c. i w związku z art. 391 k.p.c., przez błędną wykładnię w postaci niewskazania przez Sąd drugiej instancji, by Sąd pierwszej instancji naruszyć miał reguły swobodnej oceny dowodów, po czym dokonania odmiennych ustaleń co do okoliczności przedstawienia powódce szczegółowej dokumentacji, mającej potwierdzać nieprawidłowości w wykonywaniu obowiązków służbowych oraz informowania ustnie i pisemnie o innych nieprawidłowościach stanowiących podstawę wypowiedzenia w punktach a) i b), bez wskazania, czy Sąd pierwszej instancji dokonał w tym zakresie wadliwej oceny materiału dowodowego ustalając fakty przeciwne, a tym samym Sąd odwoławczy, dokonując odmiennych ustaleń

faktycznych w przytoczonym zakresie, nie wyjaśnił w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia przyczyn, dla których tego dokonał, co sprawia, że w tym zakresie dokonane ustalenia faktyczne cechuje dowolność, gdyż nie zostały omówione przyczyny zmiany ustaleń i nie wskazano, dlaczego to właśnie ustalenia dokonane przez Sąd drugiej instancji miałyby być w tym zakresie prawidłowe. Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania oraz orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego, ewentualnie wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i wydanie orzeczenia co do istoty sprawy, przez oddalenie apelacji pozwanego w całości oraz zasądzenie na rzecz powódki kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym i kasacyjnym, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała oczywistą zasadność skargi, wynikającą z tak daleko idących wad konstrukcyjnych zaskarżonego orzeczenia, że uniemożliwiają one w istocie dokonanie kontroli kasacyjnej w zakresie zarzutów naruszenia prawa materialnego. W ocenie skarżącej, zaskarżone orzeczenie dyskwalifikuje brak wskazania w jego uzasadnieniu: (-) jakim normom i jakim zasadom logicznego rozumowania oraz doświadczenia życiowego uchybił Sąd Rejonowy przy ferowaniu rozstrzygnięcia i to w zakresie uzasadniającym twierdzenie, że urąga to zasadom logicznego rozumowania i zasadom doświadczenia życiowego, a co w rezultacie upoważniać miało Sąd Okręgowy do dokonania jego całkowicie odmiennej oceny; (-) jakiegokolwiek uzasadnienia dla przyjętej przez Sąd Okręgowy odmiennej oceny materiału dowodowego i wpływających z tego wniosków. Dokonanie odmiennej oceny materiału dowodowego nie zwalniało Sądu odwoławczego od wykazania, dlaczego ocena materiału dowodowego dokonana przez Sąd pierwszej instancji i wywiedzione wnioski były niewłaściwe. W motywach zaskarżonego wyroku brak też uzasadnienia dla przyjętych własnych wniosków. W konsekwencji Sąd Okręgowy rażąco naruszył art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 382 k.p.c. w związku z art. 391 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą juretrycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W razie powołania przesłanki przedsądu, jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035, z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205, z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej

analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364, z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, iż przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743, z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Analiza uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia oraz wniesionej skargi kasacyjnej nie pozwala na stwierdzenie, że zachodzi przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w postaci oczywistej jej zasadności. Należy bowiem podkreślić, że z mocy art. 398¹³ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw; w granicach zaskarżenia bierze jednak pod rozwagę nieważność postępowania. Zgodnie z art. 398³ § 1 k.p.c. skargę kasacyjną można oprzeć na podstawie naruszenia prawa materialnego lub podstawie naruszenia przepisów postępowania. Obie podstawy kasacyjne pozostają ze sobą w związku funkcjonalnym. W świetle art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c. nie jest bowiem możliwe prawidłowe zastosowanie prawa materialnego bez zgodnego z prawem procesowym ustalenia podstawy faktycznej rozstrzygnięcia (por. między innymi wyrok Sądu Najwyższego z 11 kwietnia 2006 r., I PK 164/05, Monitor Prawa Pracy 2006 nr 10, s. 541). I odwrotnie - zarzuty naruszenia przepisów postępowania mają znaczenie, jeżeli uchybienia mogły mieć istotny wpływ na wynik sprawy (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.), zatem wpierv decyduje prawidłowo rozumiane prawo materialne, które określa przesłanki dochodzonego świadczenia, a te wyznaczają, jakie

ustalenia stanu faktycznego są konieczne i mają znaczenie dla rozstrzygnięcia sporu (art. 227 k.p.c.). Zarzuty podstawy procesowej nie mogą być dowolne, lecz muszą pozostawać w związku z normą prawa materialnego, od której zależy wynik sprawy. Poza tym nie powinny pomijać ograniczenia z art. 398³ § 3 k.p.c., w myśl którego podstawy skargi kasacyjnej nie mogą stanowić zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. W postępowaniu kasacyjnym zachodzi też związanie ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Tymczasem w niniejszej sprawie, o ile autor skargi kasacyjnej w jej podstawach podniósł zarzut naruszenia prawa materialnego, w tym art. 30 § 4 k.p., to we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał tylko na naruszenie przepisów prawa procesowego, powołując się na rażącą obrazę art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 382 k.p.c. w związku z art. 391 k.p.c. i nie próbując powiązać zarzucanych uchybień z przesłankami prawa materialnego, a tym samym wykazać wpływu zaistniałych - w jego ocenie - uchybień na wynik sprawy.

Skarżąca w istocie kwestionuje dokonaną przez Sąd drugiej instancji ocenę dowodów. Powołany przez autora skargi kasacyjnej art. 382 k.p.c. nie nakłada na sąd drugiej instancji obowiązku przeprowadzenia postępowania dowodowego, lecz sąd ten jest władny samodzielnie dokonać ustaleń faktycznych bez potrzeby uzupełniania materiału dowodowego zebranego przed sądem pierwszej instancji, o ile zachodzą ku temu powody. W przedmiotowej sprawie Sąd Okręgowy opierając się na zebranych w sprawie materiale dowodowym dokonał jego odmiennej oceny, wskazując z jakich powodów podzielił zarzuty apelacji (uzasadnienie s. 20-21). Dokonana ocena okoliczności faktycznych i związana z tym wykładnia (wyrażona w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku) mieszczą się w granicach uznania sędziowskiego. Podnoszone przez skarżącą w tym zakresie argumenty stanowią zatem polemikę z oceną dowodów i wynikającymi z niej ustaleniami faktycznymi, co, zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c., uchyla się spod kontroli kasacyjnej. Nadto we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej skarżąca wprowadza wskazuje na wady uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia, ale we wniosku tym nie nawiązuje do kasacyjnego zarzutu naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. i w obrazie tego przepisu nie upatruje oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Reasumując: wobec niewykazania istnienia powołanej w skardze kasacyjnej przesłanki przedsądu, z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało orzec jak w sentencji.

aw